

rada u časopisu Srpskog lekarskog društva „Srpskom arhivu za celokupno lekarstvo” koji je ušao u 98. godinu izlazenja, kao T desetogodišnjicu uredničkog rada u našem časopisu.

Na svečanom skupu održanom tog dana u prostorijama Srpskog lekarskog društva, pored izgovorenih usmenih i pročitanih pismenih čestitanja uručenih ovom prilikom prof. dr Đorđeviću, jubilarnoj svečanosti su pored uglednih brojnih gostiju prisustvovali i predstavnici Uredništva i Uređivačkog odbora našeg časopisa, Sekcije za SR Srbiju Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije, Sekcije za istoriju medicine i farmacije Srpskog lekarskog društva, Muzeja srpske medicine Srpskog lekarskog društva, Muzeja srpske farmacije Farmaceutskog fakulteta, Uredništva i Uređivačkog odbora „Srpskog arhiva za celokupno lekarstvo”, saradnici i članovi Srpske akademije nauka i umetnosti, Srpskog lekarskog društva, Farmaceutskog društva SR Srbije, Saveza lekarskih društava Jugoslavije, Medicinskog, Farmaceutskog i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, kao i predstavnici uređivačkih odbora srodne stručne štampe i delegati grafičke industrije.

O radu i zaslugama prof. dr Đorđevića veoma toplo i srdačno su govorili predsednik Uređivačkog odbora „Srpskog arhiva” prof. dr Sava Petković i predsednik Upravnog odbora Srpskog lekarskog društva prof. dr Dragomir Mladenović.

Posle predavanja prigodnih poklona sekretar Uređivačkog odbora „Srpskog arhiva” prof. dr Slobodan Krajinović je pročitao pristigla pisma i telegrame. Među njima su posebno značajna i srdačna pisma Rektora Univerziteta u Beogradu prof. dr inž. Dragiše Ivanovića, Upravnika Muzeja Srpske medicine prof. dr Vladimira Stanojevića, generalnog sekretara Saveza lekarskih društava Jugoslavije prim. dr Čedomira Ilića, Predsednika Sekcije za Srbiju Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije prof. dr inž. Vladete Simića, Uredništva „Acta historica medicinae pharmaciae veterinae” iz Beograda, „Užičkog arhiva” iz Titovog Užica, „Medicinskog časopisa” iz Kragujevca, „Veterinarskog glasnika” iz Beograda, „Acta medica Medianae” iz Niša i „Glasnika Zavoda za zdravstvenu zaštitu SR Srbije” iz Beograda.

Svečana sednica je završena prijatnim prijemom sa zakuskom, u toku koga su bile izmenjene tople želje i srdačne zdravice u čast jubilara.

Urednik

Doc. dr Dragoljub ŽIVOJINOVIC

Marjanović V., Farmacija u Valjevu u 19. veku, Apotekarski centar, Valjevo, 1970. broširano, 236 stranice.

Neumorni arhivski trudbenik i tragalac dr mr farmacije Vojislav Marjanović, produžujući svoja nastojanja da obradi zdravstvene prilike u Srbiji u 19. veku, posebno prilike u farmaciji, obradovao nas je svojim novim rukopisom, petim po redu u kome obrađuje farmaciju u Valjevu u 19. veku. I kao uvek, u svojim radovima, shvatajući značaj saradnje sa lekarima i bolnicama, on čini osvrt i na bolnice i lekare, posebno na one koji su u vreme pre osnivanja prve apoteke, prema tadašnjim sanitetskim propisima, bili obavezni da imaju svoje ručne apoteke snabdevene najpotrebnijim količinama lekova.

Svestan kao i uvek u svom naučnoistraživačkom radu, dr mr Marjanović nam i ovoga puta na osnovu autentične i probrane arhivske građe, koju delimično prikazuje i odabranim fotokopijama, daje monografiju valjevske farmacije u 19. veku. Da bi pružio osnovu za lakše razumevanje prilika koje su tada vladale, on u uvodu daje sažet istorijski pregled vezan za razvoj Valjeva.

Svestan da naporu trudbenika na poslu proučavanja zdravstvene kulture često ne nailaze na razumevanja izdavača, treba se obradovati činjenicom da je pisac, kao i za prethodne svoje četiri publikacije, uspeo da zainteresuje kolektive apoteke i apotekarske centre, da kao mecene budu izdavači ovih publikacija. Interesantno je i dobro da je u ovoj vrsti mecenata ne izostaju ni farmaceutska preduzeća, kako proizvođačka tako i trgovačka.

Kao dugogodišnji radnik na polju pisane medicinske delatnosti, dvadesetogodišnji urednik „Srpskog arhiva za celokupno lekarstvo”, član uređivačkih odbora i urednik raznih medicinskih časopisa, zbornika, monografija i knjiga, a posebno kao osnivač i urednik časopisa „Acta historica medicinae pharmaciae veterinae” Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije, i kao čovek koji visoko ceni ovakvu vrstu rada i napora, bio sam osobito počastvovan da ovoj knjizi, kao valjevac, napišem uvodnu reč, sa materijom o meni dragom gradu, kao priznanje dr mr Marjanoviću i Apotekarskom centru u Valjevu.

Obradovalo bi me posebno da u daljem naučnoistraživačkom radu autor nastavi da ostvaruje svoju zamisao, te da obradi celokupnu zdravstvenu kulturu Srbije u 19. veku.

Na ovo treba da bude potstaknut rečima doajena farmaceutske historiografije u nas i osnivača Muzeja srpske farmacije prof. dr mr farmacije Andrije Mirkovića, čije su reči moto knjige „Bez poznavanja kontinuiteta u istorijskom zbi vanju i znanja o razvoju jedne nauke i jednog poziva u istorijskoj perspektivi, ne mogu se pravilno shvatiti ni oceniti današnje vrednosti, koje pokreću tu nauku i taj poziv kao društveni rad.”

Interesantnost i vrednost ovakvih publikacija morala bi da bude podržana dobrim tehničkim i jezičkim redigovanjem, što treba da bude poseban zadatak pisca i izdavača.

Knjigu srdačno preporučujemo svima koje uže ili šire interesuje razvoj zdravstvenih prilika u nas, posebno farmacije.

Prof. dr Slobodan ĐORĐEVIC

Srdanović D., Bibliografija farmaceutske knjige Jugoslavije (1945—1965), Farmaceutsko društvo S. R. Srbije, Beograd, 1968, 71 str., broširano.

U izdanju Farmaceutskog društva S. R. Srbije, i sa uvodnim rečima predsednika prof. dr P. Lukića, pojavila se ova potrebna bibliografija.

Urednik publikacije „Bibliografije Jugoslavije” Jugoslovenskog bibliografskog anstituta u Beogradu, dr Olga Srdanović-Barać u kratkom uvodnom osvrtu, prikazala je do sada izašle bibliografije radova iz zdravstvene kulture Jugoslavije. Ukazujući na mali broj bibliografija iz oblasti farmacije, daje objašnjenje da to proističe iz činjenice da je reč o relativno mladoj struci u nas, ali i o malom interesu da se ovakve bibliografije rade.

Pisac je odabrao stručna dela koja obuhvataju farmaceutsku nauku i nastavu, monografije i udžbenike, zakonodavstvo, praksu i farmaceutsku industriju, izveštaje o apotekama i kataloge, kao i publikacije stručnih udruženja, posebno istoriju farmacije. Da se podaci ne bi udvajali, izostavio je separate iz časopisa i zbornika.

Namena bibliografije je da da sistematski prikaz sadržine i obima posleratne farmaceutske izdavačke delatnosti. Rad na njoj je bio posebno otežan za period neposredno po ratu, s obzirom da se nije rigorozno sprovodio Zakon o slanju obaveznog primerka bibliografskim institutima, pa je moguće da su neka dela iz ovog perioda izostala.

Abecedni pregled imena autora, na kraju pomaže čitaocu da se u ovoj bibliografiji brzo snađe.

Svi oni koji se bave istoriografijom zdravstvene kulture Jugoslavije, imaće u ovoj knjizi odličan priručnik, posebno oni čiji je uži interes farmaceutska

istoriografija i bibliografija Prof. dr Slobodan ĐORĐEVIĆ

VESTI

PRVI KONGRES ISTORIČARA ZDRAVSTVENE KULTURE JUGOSLAVIJE

(Sarajevo, 1—3. X 1970)

Prvi kongres istoričara zdravstvene kulture Jugoslavije održaće se u Sarajevu u vremegu od 1. do 3. X 1970. godine u organizaciji Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije a pod pokroviteljstvom i uz saradnju Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Glavne teme

I. Doprinos jugoslovenskih naroda razvoju zdravstvene kulture

1. Originalni doprinos nauci i prioriteti jugoslovenskih lekara, farmaceuta i veterinarara.

2. Uloga jugoslovenskih zemalja kao posrednika između zdravstvenih kultura drugih zemalja.

II. Istorijski razvoj zdravstvene kulture Bosne i Hercegovine

1. Razvoj medicine, farmacije, veterine i zdravstvene službe u Bosni i Hercegovini do danas.

2. Medicina, farmacija i veterina u NOR u Bosni i Hercegovini.

Pozivaju se zainteresovani stručnjaci da učestvuju u radu Kongresa.

Prijave s naslovom rada treba poslati do 28. II 1970. godine na adresu: Dr Vera Gavrilović, Beograd, Ul. Pavla Papa br. 8.

Rok za predaju rezimea radova je 1. IV 1970, a radova ~~izlaganja teksta~~ 1. VII 1970. godine.

Vreme izlaganja glavnih referata je do 30 minuta, koreferata 20 minuta, a saopštenja 10 minuta.

Za koreferate je obim 7 kucanih stranica sa proredom ~~za tekst radova~~, a za rezime 1,5 stranica.

Za saopštenja 4 stranice za tekst rada, a 1 stranica za rezime.

Predavači mogu koristiti epidijaskop za fotografije i projektor za dijapozitive, kao i kinoprojektor za traku od 8 i 16 mm.

U toku Kongresa biće organizovana prigodna izložba iz prošlosti naše zdravstvene kulture, kao i izložba preparata farmaceutske industrije.

SADRŽAJ

Relja V. KATIC	5	Spis XV ili XVI veka „Beseda ot poznanija bolesti po pipaniju žil” Hilendarskog medicinskog kodeksa. Prvo naučno delo iz kardiologije u srpskoj medicini
Ljubinko POPOVIC	27	Prilog proučavanju položaja zdravstvenih radnika u Bosni u XVII—XIX veku
Vladimir BAZALA	35	Povijest zagrebačkih bolnica (II dio)
Franjo HELFRICH	57	Jedan decenij farmacije u Osijeku (1837—1846)
Dragoljub DIVLIJANOVIĆ	69	Epizootiološka situacija i borba protiv stočnih zaraznih bolesti u Srbiji tokom XIX veka
Vidosava NIKOLIĆ-STOJANČEVIĆ	81	Lekari stranci kao osnivači zdravstvene službe u rudarskom naselju Majdanpek 1849/1856. god.
Srebrica KNEŽEVIĆ	101	Gorska bolest. Narodno shvatanje i lečenje
Vladimir GRUJIC	115	Doprinos dr Aćima Medovića medicinsko-sudskoj književnosti
Zdenko LEVNTAL	123	Grgur Bučić u ogledalu svojih pisama Ernstu Haeckelu. Prilog biografiji hvarskog „pustinjaka nauke”
Vladeta SIMIĆ	137	Dr Ljubomir Mladenović i njegove zasluge u osnivanju Veterinarskog fakulteta u Beogradu
Srebrica KNEŽEVIĆ	145	Doprinos akademika prof. dr Milenka S. Filipovića izučavanju problema narodne zdravstvene kulture
Miroslava DESPOT	153	Neki podaci o životu i radu dr Aleksandra Mraovića ml. (1837—1874)
PRIKAZI		
Miodrag RADOSAVLJEVIĆ i Uroš MIHAJLOVIĆ	159	Jedna zanimljiva naredba o sprečavanju zaraznih bolesti u Srbiji iz 1884. godine
IN MEMORIAM		
Sima ĆIRKOVIĆ i Slobodan ĐORĐEVIĆ	163	Akademik prof. dr Mihailo Dinić (23. IV 1899—12. V 1970)
Slobodan ĐORĐEVIĆ	165	Prim. dr Vojislav Živković (9. III 1902—29. XII 1969)
Risto KOVIJANIĆ	167	Don Niko Luković (21. III 1887—15. II 1970)
Jakob GAON	170	P.Puk. dr Miroslav Švarc (19. IV 1903—14. III 1970)